דבכל מקום שאנו אומרין כדי קליפה אמאי אין אומו כדי קליפה מוחר ואוסר מה שאנלו ובענין זה יאסר הכל אלא היינו טעמא לפי שאין טעם האיסור עובר כלל יותר מכדי קליפה והרב רבי אליעזר ממי"ץ היה מחלק משום דלא אמרינן מחיכה עצמה נעשה נבלה במקלת מחיכה אלא בכל המחיכה ואין זה טעם ועוד תדע דאי לא תימא הכי אין לך בשר מוחר לעולם דהא קיימא לן בכל הבשר המנלה כשהה במלחו יום או יומים יש בו טעם מלח יותר ואפ"ה לא אמרינן המלח שבל הבשר הנאסר מחמת הדם יחזור ויאסור את הבשר אלא ל"ל משום דאע"פ שנבלע בבשר טעם המלח טעם הדם שבמלח אין נבלע בו כלל:

שאני חלב דמפעפע. לכך אסור אפילו הרקש והא דאמרינן[ה] נטף מרוטבו על המרס וחזר אליו יטול את מקומו ותו לא היינו משום דרוטב אינו מפעפע כל כך דליר בעלמא הוא [ו]ולא שומן ות"ת אם כן במתניתין איכא שומן הגיד דמפעפע ואפילו נלקה נמי ליתסר כוליא ורגאה לר"ת דשמנו של גיד אינו מפעפע והרב (ה) ר"מ מפרש כיון דשומן הגיד לא מיתסר אלא מדרבנן דגזרו ביה אטו הגיד כשאין הגיד אוסר גם בו לא החמירו ולפירושו למאי דקיימא לן (לקמן דף צט:) דאין בגידין בנ"ט אפילו אתבשל לא אוסר כמו שאין הגיד אוסר וכבינא דאסר בסמוך גבי הגהו אטעמתא ל"ל דסבר דיש בגידין בנ"ט כתנא דמתניתין: **ההוא** בחוש הוה. מפרש ר"ת כמוש הוה ולכך שרי דחלב כמוש אינו מפעפע ועי"ל כמוש הוה ויש בו מעט חלב ובטל בששים: **כוליא** בחלבא הוה ושריא. לפי שהיה הקרום מפסיק ורגאה שצריך להסיר מן הכוליא כדי קליפה לפי שהקרום עצמו מובלע מן החלב כדאמרינן לעיל (דף נג.) תלתא קרמי הוה וא"ת ליתסר כוליא משום דמפעפע הא לוזן כוליא דרבי יוחנן גופיה אסר לעיל (דף נב:) לוזן כוליא דאמרינן דממרבו ליה וי"ל כיון דלא אסור אלא מדרבנן אינו אוסר את הכוליא: **אבל** בשר בחלב מאן טעים ליה. והא דלא פריך אמתניתין (לעיל דף נו:) דירק שנתבשל בה גיד הנשה מאן טעים ליה משום דמשערינן ליה כבשר בלפת אבל קשה דאמתני' דפרק כל הבשר (לקמן דף קח.) דטפת חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בה בנ"ט וכו' הוה מצי למפרך וכן אמתני' דפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עב.) יין במים ומיס ביין בנ"ט וי"ל דהתם קל לשער בס' אבל הכא אין קל לשער מה שבלוע בקדרה אלא על ידי טעימה אי נמי דמשמע ליה דהך בריתא על ידי טעימה אייתי דומיא דתרומה דטעם לה כהן: **סמבינן** אקפילא. תע"ג דעובד כוכבים הוא כיון דקפילא הוא לא מסקר אלא יפסיד אומנתו: **אמר** רבא בו' ואמור רבנן בב". לקמן בפ' כל הבשר (דף ו) פסק הקונטרס כרבי יהודה דמין במינו לא בטיל מדקס ליה רבי בשיעתיה דקאמר נראין דברי רבי יהודה ורב ושמואל נמי דאמרי תרוייהו כל איסורים שבתורה במינו במשהו ותניא כוותייהו במסכת עבודה זרה בפרק בתרא (דף עג.) ואע"ג דאיפליגו עלייהו רבי יוחנן ור"ל התם ותניא נמי כוותייהו שמעינן נמי לתנאי ורבא דבתראי הוו דקמו כרב ושמואל דאיתמר אלא גבו חמרא כו' במסכת עבודה זרה בפרק בתרא (דף סו.) ובמסכת פסחים (דף ג.) נמי פסיק רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו במשהו כרב וטעמא דרב מפרש התם דרב לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה במינו במשהו ושלא במינו גזר רב אטו במינו בחמץ משום דלא בדילי מינה מיניה ואתו לזלזולי ביה עד כאן לשון הקונטרס ור"ת אומר דכל זה אינו ראיה לדין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי ושמואל דהלכה כרבי יוחנן לגבי רב דאמר ברים ביצה (דף ד:) וגבי שמואל דאמר נמי שהוליאוהו (ערובין מז:) ורבי יהושע בן לוי נמי אית ליה לקמן (לח.) כשמעתין דמין במינו נמי בטיל דיליף מזרוע בשלה דהוי מין במינו ורבי יהושע בן לוי בר סמכא הוא והלכה כמותו בכל מקום ואפילו לגבי ר' יוחנן כדמשמע בפרק בתרא דמגילה (דף כ.) דאמר רב פפי משמיה דרבא מבי כנישתא לבי רבנן שרי מבי רבנן לבי כנישתא אסור ורב פפא משמיה דרבא אמר איפכא וקאמר התם כוותיה דרב פפי מסתברא דאמר רבי יהושע בן לוי בית הכנסת מותר לעשותו בית המדרש ואע"ג דרבי יוחנן פליג עליה דאיתא התם מייתי לאיה מר' יהושע בן לוי ומייתו ר"ת בעצמו היה דוחה דהא דפליג רבי יוחנן התם דקאמר את הבית הגדול בית שמגדלין בו תפלה אף שמגדלין בו תפלה קאמר להבי מייתי מרבי יהושע בן לוי דלרב פפא דאמר איפכא לא הוי לא כרבי יהושע בן לוי ולא כרבי יוחנן ומ"מ יש לאיה דנסדר תנאים ואמוראים פוסק הלכה כרבי יהושע בן לוי בכל מקום וההיא דחמרא לגו חלא וחמרא חדתא בעינני אומר ר"ת דאיכא לאוקומי בטבל יין נסך דמודי בהו רבי יוחנן דאמרינן במסכת עבודה זרה (דף עג:) תדע דהא רבא גופיה אית ליה הכא דמין במינו דליכא למיקס אטעמיה בס' ורבינו אפריים היה דוחה דהכא איירי בחמרא חדתא בעינני וקרי ליה מין במינו לפי שטעמא שוה ויש להם דין מין בשאינו מינו דהא רבא אזיל בפרק בתרא דמסכת ע"ז (מנחות סג.) בתר שמא ואין נראה לומר כן דליין דאזל בתר שמא לא היה קורא אותו מין במינו ובהקומץ רבה (מנחות סג.) נמי קאמר רבא קסבר רבי יהודה כל מין ומינו ודבר אחר כו' מכלל דרבא גופיה לא סבירא ליה הכי ובפרק כל שעה (פסחים דף ג.) דאמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו במשהו כרב לא גרס ר"ת במשהו כרב וכן משמע בה"ג שלא היה כתוב בספרים (ב) כרב שכתב שם מדלא יהיב רבא שיעורא למילתיה ש"מ דאסור במשהו כרב ועל פי ה"ג מוגה בספרים אלא גרסינן אסור פי' בטולו טעם כרבי יוחנן דהתם ושם מפורש אמאי לא פסיק בהדיא כר' יוחנן וכן פסק בשאלתות דרב אחאי[ה] דרבא כרבי יוחנן ומ"מ לא היה ר"ת פוסק הלכה למעשה לחמץ בפסח וכשהיו מולאין חטה בתרגולת רותחת בפסח היה מצריך להשהותה עד אחר הפסח ואור"ת דאע"ג דתנן בהלות (פי"ל מ"ז) בעופות ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף דברי ר"ש אפי' יליפינן איסור מטומאה דחשיב כמעובל הא פליג התם ר' יהודה בן בתירא וקאמר בעופות ובדגים מעת לעת וכבל תורה הלך אחר המחמיר ואפי' גרס במשהו כרב דילמא שאני חמץ דחמיר עפי דעובר בכל ירלה ולא בדילי מיניה ואע"ג דקא מפרש התם טעמא דקאמר רב לטעמיה כו' רבא פסיק כרב ולא מטעמיה וטעמיה דרב משום דסבר בעלמא דמין במינו במשהו וגזרינן בפסח שלא במינו אטו מינו אבל לרבא אע"ג דבכל איסורין הוי בטולן טעם אפי' במינו מחמיר לאסור בפסח במשהו אפי' שלא במינו ועוד דבספרים ישנים לא גרסינן רב לטעמיה אלא ה"ג והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה שלא במינו בטולן טעם ומשני רב גזר בחמץ בשלא במינו אטו מינו והא דלא חשיב חמץ בפסח בהדי טבל ויין נסך בברייתא דמסייע לרבי יוחנן משום דטבל ויין נסך הוי שלא במינו בטולן טעם וחמץ אפי' שלא במינו במשהו ואף רבי יהודה גאון פסק דוקא בחמץ קאי רבא כרב אבל בשאר איסורין הילכתא כרבי יוחנן ור"ל ועוד הכיא ר"ת דאיתא בספרק התערובת (זבחים עט:) בשמעתא[ו] דאמרלן סבר רבי אליעזר בן יעקב דמין במינו בטל ומשנת ראב"י קב ונקי וסתמא דגמרא נמי קאמר הכי בשלהי ביצה (דף לח:) גבי ר' אבא דאמר מי שנתערב לו קב מיטיס כו' דקאמר שפיר עבידו דאחיכו עליה דמ"ש מיטיס בשעורין דלא דמין בשאינו מינו בטיל מיטין במיטין נמי נהי דלר' יהודה לא בטיל לרבנן מינבטל בטיל משמע דהכי הלכתא ולהבי אחיכו עליה אע"ג דר' יהודה מיירי התם מכלל דרישא רבנן מ"מ רבנן התם לא מיירי במין במינו ובה"ג של אספמיא פוסק דאחיכה בתחיכות בנ"ט ומילתא דרבא דאמור רבנן בס' אייתו לפסק הלכה ובקונטרס גופיה פסק בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף סו.) גבי פלוגתא דאביי ורבא דהלכתא כר' יוחנן דסבר בטולן טעם ויין נסך דקאמר התם במשהו [לאמר ר"ת דדוקא ביין שנתבשל לפני עבודת כוכבים דהא אמתניתין דיין ביין ומים במים קאי ומים במים לא אפשר לחיות אלא בנתבשל ובתוספת הגאונים [בכתב יד] רבינו יוסף ט"ע מגא ר"ת יין נסך שנתבשל לפני עבודת כוכבים אסור בהנאה ואינו בטל אפילו באלף כמו ששנינו[ז] ואלו אסורין ואיסורין בכל שהוא וכו' מכלל דסתם יינם ושאר איסורין חוץ מטבל ויין נסך בין במינו בין שלא במינו בטולן טעם ובשה מתוספתא[ח] דקתני אגרדמין עובד כוכבים שטעם מן הכוס והחזיר לחבית אסור קדח במינקת ונפלה ממנו טיפה אסור מפני שטיפת יין אסורה ואוסרת בכל שהוא משמע דסתם יינם אוסר בכל שהוא וי"ל דאמיא כר' יהודה דאמר מין במינו לא בטיל וההיא דקנישקנין דקדיש ופסיק עובד כוכבים אסור בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עב:) אע"ג דלא מיתסר אלא טיפה הנוגעת בפיו דקסבר נגוק אינו אבור מדשרי בקדיש ופסק ישראל יש לפרש דהאי אסור דקאמר היינו דאסור לכתחלה לעשות דאין מבטלין איסור לכתחלה אי נמי למ"ד מין במינו בכל שהוא קאמר דאמור: איכא

מפעפע. בלע"ז טרישגלש"ט מבלבן והולך ומתפשט בכל הבשר: **כוליא בחלבה הוה ושריא.** משום דמפסיק קרמא: **כילכים.** שקן דגים קטנים: **כאילפס.** של בשר: **ליטעמיה קפילא.** נמחוש עובד כוכבים. ואשמועינן דמותר לסמוך עליו לפי תומו ולא יודיעוהו שצריכין לו לדבר איסור והיתר: **טעים לה כהן.** שמיסה מומרין לו חולין והתרומה: **אמור רבנן בטעמא.** בכמה מקומות שבינו בטולן טעם: **ואמור רבנן בקפילא.** כלומר רבי יוחנן: ואמור בשל בנותן טעם [ג]בשלמא [ד]תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סמבינן [ו]אקפילא ארמאה הבא נמי סמבינן אקפילא ארמאה [ז]דאמר רבא [ח]אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא ואמור

[א]שאני חלב דמפעפע ובחלב אסור והאמר רבה בר בר חנה עובדא הוה קמיה דר' יוחנן בכנישתא דמעון בגדי שצלאו בחלבו ואתו ושיילוה לרבי יוחנן ואמר קולף ואוכל עד שמגיע לחלבו [ב]ההוא כחוש הוה רב הונא בר יהודה אמר [ג]כוליא בחלבה הוה ושריא רבין בר רב אדא אמר כילכית באילפס הוה ואתו שיילוה לרבי יוחנן ואמר להו ליטעמיה קפילא ארמאה אמר רבא מריש הוה קא קשיא לי הא [ד]דתניא [ה]קדרה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בשל בנותן טעם [ו]תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם [ז]בשלמא [ח]תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סמבינן [ט]אקפילא ארמאה הבא נמי סמבינן אקפילא ארמאה [י]דאמר רבא [יא]אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא ואמור

מסורת הש"ס

א) לקמן קיח: [זבחים לו:]. ב) [לקמן קיח:]. ג) [ל"ל אמר רבא]. ד) זבחים עט. ע"ש. ה) [פסחים עח:]. ו) [קנו. ד"ה יתו לא]. ז) [דף סו.]. ח) [פרשת לו סי' פ' ע"ש היטב ותרץ יפומ]. ט) [ל"ל דתרבן]. י) [ע"ז עד.]. כ) [ע"ז פ"ש ה"ב].

גליון הש"ם

תוד"ה שאני וכו' ולא שוש. מ"ש קשה להתקשן דפרק והא אמר ר"ה ולכה להוכיח דכל גלי מפעפע יקשה מתמר' זר דנטף מרוטבו: ר"ח אבר וכו' אומ' ר"ת דדוקא. עיין ע"ז ט ע"ב תוד"ה אבל:

הגהות הב"ח

(א) הוס' ד"ה שאני וכו' והרב ר"י בר ר"מ מפרש: (ב) ד"ה אמר יכו' אלא היה מחוג בספרים במשהו כרב:

לעזי רש"י

טרישגלש"ט. חדרר. מחלחל.

מוסף רש"י

תרומה כו' ואם בשל בנותן טעם. נאסרין המולין לגרים (זבחים צז:).

עין משפט נר מצוה

סג א ב מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות הל' לג טוש"ע יו"ד סימן קה סעיף ה:
סד ג טוש"ע שם ס"ח:
סה ד מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' יא סמג לאוין קלא טוש"ע יו"ד סי' לג:
סו ה מיי' פט"ו מהל' תרומות הל"י:
סז ו מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות הל' טו:
ז [מיי' פט"ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה ג]:

רבינו גרשום

למימר דחלב לאגוני לא מטא אפילו הכי אסור: רב הונא בר יהודה אמר כוליא בחלבא הוה. כלומר הא עובדא בכנישתא דמעון לא גדי שצלאו בחלבו הוה דאי הוה [הכי] ודאי הוה אסור דמפעפע אלא כוליא בחלבא הוה דהכוליא לא בלעא [ו] דגומרי מישב שייבי: רב אדא בר אהבה אמר כוליכת באילפס הוה כלומר דג טמא שבישלו עם דגים טהורים ואתו שאלו ורבי: קפילא ארמאי. אומה נכרי: מין שאינו מינו דהיתרא כו' כגון חולין ותרומה דליטעמיה כהן: דאיסורא בקפילא כגון בשר בחלב דהוא מין בשאינו מינו. מין במינו דליכא למיקס אטעמא כגון חתיכה של נבלה שנתבשלה עם חתיכות טהורות:

ו) לפחות היו מונן דף"כ נגדי נמי י"ל דמיסב שייבי יעיל דמיסב שייבי לא שייך רק בדם אבל לא בשמנונית ל"ע.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com